

İLKÖĞRETİM 3.SINIFLARDA TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİMİNDE KARŞILAŞILAN SORUNLARIN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE BELİRLENMESİ

Determining The Problems That are Faced During Teaching Turkish Course Curriculum at Third Classes of Primary School by Teachers Point of View

Taha YALAR¹

Özet

Bu araştırmada, ilköğretim okullarında uygulanan 3. sınıf Türkçe Dersi Öğretiminde karşılaşılan sorunların öğretmen görüşlerine göre belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma verileri, 3.sınıf öğretmenleriyle görüşme metodu ile elde edilmiştir. Görüşme sırasında kaydedilen görüşler ayrıntılı bir biçimde incelenerek değerlendirilmiş ve belirtilme sıklıklarına göre sıralanmıştır. Elde edilen bulgulara göre, öğretmenlerin, Türkçe Dersi Öğretim Programının uygulanmasında sınıf mevcutlarının kalabalık olması ve buna bağlı olarak her öğrenciye yeterince zaman ayırlamaması, bilgisayar ve internet ağı başta olmak üzere araç- gereç eksikliği gibi bazı sorunlarla karşılaştıkları ortaya çıkmıştır. Elde edilen sonuçlar ışığında Türkçe Dersi Öğretim Programının uygulanması ile ilgili bazı öneriler geliştirilmiştir.
Anahtar Kelimeler: Türkçe Dersi Öğretim Programı, Yapılandırmacılık, Yeni İlköğretim Programı, Görüşme Metodu.

Abstract

In this research it is aimed to determine the problems that faced on applying 3rd classes Turkish Course Curriculum at primary schools by the point of view of teachers. The research datas has been realized by interview method with the teachers of third classes. The answers which are noted down during the interviews has been evaluated by analysing them detailed and listed in order by their frequency of bring out. According to the findings teachers face some problems about applying of Turkish Course Curriculum, like overcrowded classes and according to this not to be able to spare enough time to each student, lack of instruments and materials headed by not to have computers and internet connection. In the light of the findings some suggestions developed about applying Turkish Course Curriculum.

Key words: Turkish Course Curriculum, Constructivism, New Primary School Curriculum, Interview Method.

Giriş

Bilgi çağında bireyin ve toplumun geleceği, bilgiye ulaşma bilgiyi kullanma ve üretme becerilerine bağlıdır. Bu becerilerin kazanılması ve hayat boyu sürdürülmesi, bilgi üretimine dayalı çağdaş bir eğitimi gerektirmektedir (M.E.B., 2009). Öğrencilerin günümüz koşullarının gerektirdiği bilgi çağı insanı olması amacıyla hazırlanan yeni MEB İlköğretim Programları 2004-2005 öğretim yılında 9 ilde, 120 okulda pilot uygulamadan sonra 2005-2006

¹ Mersin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı
Doktora Öğrencisi, Mersin-Türkiye tahayalar@gmail.com

öğretim yılından itibaren tüm ilköğretim okullarında uygulamaya konulmuştur (Yeni İlköğretim Programları, 2006).

Ülkemizde pek çok kez program geliştirme çalışmaları yapılmıştır. Ancak çalışmalar daha çok mevcut programların yeniden düzenlenmesi biçiminde karşımıza çıkmaktadır. 2005 İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı köklü bir yapılanmanın başlangıç noktalarından birini oluşturmaktadır (Temur, 2007).

“Türkçe Dersi (1-5.Sınıflar) Öğretim Programı, öğrencilerin hayat boyu kullanabilecekleri dinleme, konuşma, okuma, yazma, görsel okuma ve görsel sunu ile ilgili dil ve zihinsel becerileri kazanmaları, bu becerileri kullanarak kendilerini bireysel ve sosyal yönlerden geliştirmeleri, etkili iletişim kurmaları, öğrenmeleri, Türkçe sevgisiyle, istek duyarak okuma ve yazma alışkanlığı edinmeleri amacıyla hazırlanmıştır” (M.E.B., 2009).

Türkçe Dersi Öğretim Programının en önemli özelliği öğrenci merkezli olup, öğretme-öğrenme sürecinde öğrenciyi aktif kılmasıdır. Türkçe programında yapılandırmacılık (constructivism) yaklaşımı ön plana çıkmaktadır.

Yapılandırmacılık, felsefe, psikoloji ve sibernetik ile kökleri olan bir bilgi teorisidir. Yapılandırmacılığa göre, bilgi, pasif bir biçimde alınmaz, algılayan birey tarafından etkin olarak yapılandırılır (Glaserfeld, 1989). Bilgi, yaşantılarını anlamlı hale getirmeye çalışan birey tarafından etkin olarak yapılandırılmaktadır (Yurdakul, 2005). Yapılandırmacılık, geleneksel eğitim anlayışından radikal bir biçimde ayrılmaktadır. Bu yaklaşımda amaç bireyin bilgiyi özümsemede etkin rol alarak onu kendi zihinsel şemalarında yerli yerine oturtabilmesidir (Yüksel, 2005). Yapılandırmacılığa göre öğretmenin yapması gereken, öğrenci ile eğitim programı arasında aracılık etmek, bilgiyi yapılandırma sürecini yanlış yönelmeleri önleyerek kolaylaştırmaktır. (Açıkgöz, 2003). Yapılandırmacılar, öğretme ve öğrenmenin öğrenci merkezli olmasını gerektiğini vurgularlar. Kuşkusuz, öğretmenin rolünün süreç kolaylaştırıcısı olarak değiştiği bu yaklaşım öğrenciye, öteki öğrencilerle beraber kendi öğrenme süreçlerini seçmede ve düzenlemede daha çok özgürlük sağlamaktadır. Yapılandırmacılık, öğrenmenin özgün olmasını ve öğrenmenin gerçek hayat tecrübesine dayanması gerektiğini vurgular (Huang, 2002).

İlgili alan yazında konu ile ilgili çeşitli araştırmaların yapıldığı görülmektedir. Şahin’in (2007) yaptığı araştırmanın bulguları, yeni İlköğretim 1. Kademe Türkçe Programının öngörülerinin büyük bir oranda başarıldığını ve yapılandırmacı anlayışın standartlarıyla uyumlu olduğunu ortaya koymaktadır. Gömleksiz ve Bulut’un (2007) yaptığı çalışmada İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programında öngörülen kazanımlar, kapsam ve eğitim durumunun uygulamada etkili olduğu belirlenirken, öngörülen

değerlendirmenin ise uygulamada etkili olamadığı ortaya çıkmıştır. Güven (2008) tarafından yapılan çalışmada yeni ders programlarının öğretmen rolünde değişikliklere neden olduğu ve yeni ders programlarının öğrencilerin kişisel ve sosyal gelişimlerine katkı sağladığı ortaya çıkmıştır. Ayrıca öğretmenlerin yeni ders programlarının uygulanması için ayrılan ders sürelerinin yetersizliği, etkinliklerin uygulanması için gerekli araç-gereç ve yardımcı ders materyali eksikliği ve sınıfların kalabalık olması gibi bazı sorunlarla karşılaştıkları saptanmıştır. Gömleksiz'in (2007) yaptığı çalışmada öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre programı tanıma açısından grupların görüşleri arasında anlamlı farklılık bulunurken, eğitim ortamı, programı benimseme ve uygulamaya ilişkin görüşlerde anlamlı farklılık belirlenmemiştir. Çınar, Teyfur ve Teyfur'un (2006) yaptığı çalışmada öğretmen ve yöneticilere göre yeni İlköğretim programlarının önündeki en önemli engel olarak okullardaki altyapı eksiklikleri gösterilmiştir. Çelenk (2008) tarafından yapılan çalışmada ise öğretmenler, bu sınav sistemi ile yeni İlköğretim Programının uygulanamayacağını ve programda önerilen etkinliklerin zamanında yetiştirilemediği görüşlerini dile getirmişlerdir.

İlköğretim okullarının tümünde 2005-2006 öğretim yılından itibaren uygulanmaya konan Türkçe Dersi Öğretim Programı öğretmenler tarafından zaman zaman bazı yönleri ile eleştirilmekte ve uygulamayı aksatan sorunların olduğu ifade edilmektedir. Bu eleştiri ve sorunların geçerli olabilmesi için araştırma sonuçlarına dayanması gerekmektedir. Bu çalışmayla Türkçe dersi öğretiminde karşılaşılan sorunların belirlenmesi amaçlanmakta ve belirlenen sorunların ortaya çıkan sonuçların programın geliştirilmesi yönünde alana katkı sağlaması beklenmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, ilköğretim okullarında uygulanan 3. Sınıf Türkçe dersi öğretiminde karşılaşılan sorunları öğretmen görüşlerine göre belirlemektir. Bu kapsamda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- 1- Öğretmenlerin Türkçe Dersi Öğretim Programının uygulanmasında karşılaştığı başlıca sorunlar nelerdir?
- 2- Öğretmenlerin Türkçe Dersi Öğretim Programını uygulamada güçlük çektiği öğretim yöntemleri nelerdir?
- 3- Öğretmenlerin Türkçe Dersi Öğretim Programının daha iyi uygulanabilmesi için yapılması gerekenler ile ilgili görüşleri nelerdir?

Yöntem

Türkçe Dersi Öğretiminde karşılaşılan sorunların öğretmen görüşleriyle belirlenmesini amaçlayan bu çalışmada nitel araştırma yönteminden yararlanılmıştır. Nitel araştırma, "gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma" türü olarak tanımlanmaktadır (Yıldırım ve

Şimşek, 2006). Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme kullanılmıştır.

Yarı yapılandırılmış görüşme metodunda, araştırmacı görüşme sorularını önceden hazırlar; ancak görüşme sırasında araştırılan kısmi esneklik sağlayarak oluşturulan soruların yeniden düzenlenmesine, tartışılmasına izin verir. Bu tür görüşme metodunda, araştırılan kişilerinde araştırma üzerine kontrolleri söz konusudur (Ekiz, 2003).

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu Diyarbakır il merkezinde bulunan Mehmet Akif Ersoy ve 5 Nisan İlköğretim Okulları'nda görev yapan öğretmenler oluşturmuştur. Araştırmada evren- örneklem tayinine gidilmemiştir. Araştırma kapsamında 13 öğretmenle görüşülmüş ve bu görüşler değerlendirmeye alınmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin 8'i (%62) kadın, 5'i (%38) erkek'tir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme metodu kullanılmış ve araştırmanın amacında yer alan sorulara yanıt oluşturabilecek verilere ulaşmak için öğretmenlere altı açık uçlu soru sorulmuştur. İlköğretim Türkçe Dersi öğretiminde karşılaşılan sorunların neler olduğu ile ilgili öğretmenlerin görüş ve düşüncelerini belirlemek için 5 sınıf öğretmeni ile ön görüşme yapılmıştır. Öğretmenlerle yapılan ön görüşmede elde edilen veriler doğrultusunda sorular düzenlenerek veri toplama aracı geliştirilmiştir. Bu soruların geçerliliği için uzman kanısı alınmıştır. Güvenirlik çalışması için görüşmeye katılan öğretmenlerin bir kısmı soruşturmaya tabi tutulmuş ve belirttikleri görüşler teyit edilmiştir. Yapılan görüşmede aşağıda belirtilen sorular yer almıştır:

- 1- a) Türkçe Dersi Öğretim Programının uygulanmasında karşılaşılan sorunlar sizce nelerdir?
b) Türkçe Dersi Öğretim Programında anlamakta güçlük çektiğiniz ifadeler var mıdır? Varsa bu ifadeler nelerdir?
c) Öğrencilerinizin Türkçe dersi 3.sınıf düzeyi için bilgi eksiklikleri var mıdır? Varsa bu bilgi eksiklikleri uygulamayı güçleştirmekte midir?
- 2- a) Programı uygularken güçlük çektiğiniz öğretim yöntemleri var mıdır? Varsa nedenleri nelerdir?
b) Sizce, Türkçe programına uygun hangi yöntemler kullanılmalıdır?
- 3- a) Türkçe Dersi Öğretim Programının daha yararlı hale gelmesi için sizce neler yapılmalıdır?

Görüşme sırasında kaydedilen görüşler ayrıntılı bir biçimde incelenmiş ve değerlendirilmiştir. Her soruya bütün öğretmenlerin belirttiği görüşlerin bir listesi çıkarılmış ve her bir soruya ilişkin değerlendirme araştırmanın alt problemleri doğrultusunda ele alınmıştır.

Bulgular ve Yorumları

Bu bölümde öğretmenlerin sorulara verdikleri yanıtların incelenip değerlendirilmesi sonucunda elde edilen bulgulara ve bulgulara ilişkin yorumlara yer verilmiştir.

Öğretmenlerin Türkçe Dersi Öğretim Programının Uygulanmasında Karşılaştığı Başlıca Sorunlara İlişkin Bulgular

1- a) Öğretmenlerin, “*Türkçe Dersi Öğretim Programının uygulanmasında karşılaşılan sorunlar sizce nelerdir?*” sorusuna belirttikleri görüşler incelenmiş ve elde edilen görüşler belirtilme sıklıklarına (Görüş belirten öğretmenlerin sayısı) göre sıralanmıştır. Görüşlerini belirten öğretmenlerin sayısı madde sonlarında verilmiştir.

- Sınıf mevcutlarının kalabalık olması nedeniyle öğrencilerin tümüne yeterli zamanın ayrılamaması öğrenci merkezli düzenlenen bu programının işlevselliğini olumsuz etkilemektedir (8 öğretmen).
- Öğretmen kılavuz kitaplarında yer alan bazı okuma metinlerinin ve konu etkinliklerinin ayrıntılı olması konuların zamanında bitirilememesine bağlı olarak süre probleminin yaşanmasına neden olmaktadır (8 öğretmen).
- Kılavuz kitapta yer alan bazı konuların öğrencilerin yaşadıkları çevre koşulları ve ilgilerine göre düzenlenmemiş olması öğrencilerin kimi zaman sıkılmalarına ve derslerden kopmalarına neden olmaktadır (6 öğretmen).
- Öğrencilerin sözcük dağarcıklarının yetersiz olması kimi sınıflarda dersin kazanımlarının ve konu etkinliklerinin fazlaca tekrarlarını gerektirmekte bu da programda bazı gecikmelere yol açmaktadır (3 öğretmen).
- Öğretmen ve öğrenci kitaplarının kağıt ve baskı yönünden kalitesizliği ve okullarda yaşanan araç-gereç eksikliklerinin olması programın tam olarak uygulanmasını zorlaştırmaktadır (3 öğretmen).

Belirtilen görüşlere göre sınıf mevcutlarının kalabalık olmasından öğrencilere yeterli zamanın ayrılamaması, konu etkinliklerinin ayrıntılı olmasından ötürü de konuların zamanında yetiştirilememesi ve yaşanan süre probleminin Türkçe Programının uygulanmasındaki en önemli sorunlar olduğu söylenebilir.

1-b) Öğretmenlerin, “*Türkçe Dersi Öğretim Programında anlamakta güçlük çektiğiniz ifadeler var mıdır? Varsa bu ifadeler nelerdir?*” sorusuna belirttikleri görüşler incelenmiş ve elde edilen görüşler belirtilme sıklıklarına göre sıralanmıştır.

- Programda yer alan yapılandırmacılık (oluşturmacılık), çoklu zekâ kuramı, aktif öğrenme gibi yaklaşımlar ile 5N 1K gibi bazı yeni konu etkinliklerini anlamada ve bunları sınıf ortamında uygulamada güçlükler yaşanmaktadır (6 öğretmen).
- Yeni programın uygulanmaya başlandığı ilk dönemlerde hizmet içi eğitim seminerlerinin yetersiz ve az olmasından kaynaklanan etkinliklerin uygulanması ile ilgili ifadelerin anlaşılmasında güçlükler yaşanmış ancak öğretmenlerin zamanla çeşitli kaynaklardan ve ilköğretim müfettişlerinden öğrendikleri bilgilerle bu güçlükler önemli ölçüde ortadan kalkmıştır (5 öğretmen).
- Programla ilgili anlamakta güçlük çekilen herhangi bir ifade bulunmamaktadır. Yeni programın öğrenci merkezli olması da ayrıca programın en önemli yanı olduğu ifade edilmektedir (2 öğretmen).

Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaklaşık olarak yarısının yeni programda ön plana çıkan yapılandırmacılık, çoklu zekâ ve aktif öğrenme yaklaşımları hakkında yeterli düzeyde bilgi sahibi olmadıkları ve dolayısıyla bunları uygulamada güçlüklerle karşılaştıkları söylenebilir.

1- c) Öğretmenlerin, “*Öğrencilerinizin Türkçe dersi 3.sınıf düzeyi için bilgi eksiklikleri var mıdır? Varsa bu bilgi eksiklikleri uygulamayı güçleştirmekte midir?*” sorusuna belirttikleri görüşler incelenmiş ve belirtilme sıklığı şu noktalarda yoğunlaşmıştır:

- Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinde eksiklikler görülmektedir. Bu noktada öğrencilerin büyük bir bölümünün okul öncesi eğitime katılmamış olması bazı öğrencilerin Türkçe derslerinde akıcı bir biçimde konuşma, yazma ve ifade edebilme becerilerinin yetersiz kalmasına yol açmıştır (6 öğretmen).
- Okul çevresi kırsaldan yoğun göç alan bir çevre olduğu için öğrencilerin sahip olduğu bilgi ve beceriler daha çok köy yaşantısına ve kırsala ait bilgi ve beceriler olmaktadır. Bu onların konuşma ve yazma ifadelerine belirgin olarak yansımaktadır (5 öğretmen).
- 3.sınıf düzeyindeki öğrenciler sözcük dağarcıkları yetersiz olsa bile kendilerini düzgün cümlelerle ifade edebilecek konuşma ve yazma becerilerine sahiptirler (2 öğretmen).

Araştırmaya katılan öğretmenlerin yarıya yakınına göre, öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinde eksikliklerin olması ve öğrencilerin büyük bir bölümünün okul öncesi eğitime katılmamış olması kendilerini ifade etme becerilerinin yetersiz kalmasına neden olmuştur. Buradan hareketle, bazı öğrencilerin Türkçe derslerinde kullanabilecekleri daha önceden kazanmış olmaları beklenen bilgilerinin yetersiz olduğu sonucuna varılabilir.

Öğretmenlerin Türkçe Dersi Öğretim Programının Uygulanmasında Güçlük Çektiği Öğretim Yöntemlerine İlişkin Bulgular

2- a) Öğretmenlerin, “*Programı uygularken güçlük çektiğiniz öğretim yöntemleri var mıdır? Varsa nedenleri nelerdir?*” sorusuna belirttikleri görüşler incelenmiş ve belirtilme sıklığı şu noktalarda yoğunlaşmıştır:

- Sorgulayıcı dinleme ve konuşma, betimleyici konuşma ve yazma, özetleme ve tartışma gibi öğrenme tür ve yöntemlerinde kimi zaman güçlükler yaşanmaktadır. Çünkü bu öğrenme tür ve yöntemlerini tam olarak uygulanabilmesi için öğrencilerin sözcük dağarcıklarının zengin olması gerekir ki kendilerini akıcı bir biçimde ifade edebilsinler (5 öğretmen).
- Gezi, gözlem ve inceleme yeterince yapılamamaktadır. Bu da bürokratik güçlükler, sınıf mevcutlarının fazla kalabalık olması ve maddi olanakların yetersiz olması gibi nedenlerden kaynaklanmaktadır (5 öğretmen).
- Kavram haritası, balık kılıçığı, zihin haritası gibi bu programda yeni yeni yer alan öğretim tekniklerinin ve 5N1K gibi bazı yeni etkinliklerin yeterince bilinmediğinden sınıflarda klasik öğretim yöntemleri kullanılmaktadır (3 öğretmen).

Öğretmenler, sorgulayıcı dinleme ve konuşma, betimleyici konuşma ve yazma, özetleme ve tartışma gibi öğrenme tür ve yöntemlerinde kimi zaman güçlükler yaşadıklarını ve bunun da öğrencilerin sözcük dağarcıklarının zayıf olmasına bağladıkları söylenebilir. Öğretmenlerin sınıf mevcutlarının kalabalık olması, maddi olanakların el vermemesi ve gerekli olan izin prosedürleri gibi bürokratik güçlüklerden dolayı yeterince gezi, gözlem ve inceleme yapamadıkları sonucuna varılabilir.

2-b) Öğretmenlerin, “*Sizce Türkçe programına uygun hangi yöntemler kullanılmalıdır?*” sorusuna belirttikleri incelenmiş ve belirtilme sıklığı şu noktalarda yoğunlaşmıştır:

- Öncelikle sorgulayıcı dinleme, konuşma ve betimleyici konuşma ve yazma gibi öğrenme türleri yer almalıdır (5 öğretmen).
- Anlatım, soru- cevap gezi-gözlem ve inceleme, özetleme gibi öğretim yöntemlerinin yanı sıra, özellikle bu programın doğasına uygun öğrencileri merkeze alan rol oynama, drama, ve oyunlaştırma gibi yöntemler kullanılmalıdır. Bu yöntemler öğrencilerin sınıfta etkin rol almalarına olanak sağlayarak kendilerini daha iyi ifade etmelerine olanak sağlamaktadır (5 öğretmen).

Araştırmaya katılan öğretmenler öncelikli olarak sorgulayıcı dinleme, betimleyici konuşma ve yazma gibi öğrenme türlerinin olması gerektiğini belirtmişlerdir. Ayrıca, öğretmenler, bu yeni programda rol oynama, drama ve oyunlaştırma gibi öğrencileri merkeze alan yöntemlerin kullanılması gerektiğini vurgulamışlardır. Bu noktada, öğretmenlerin programın doğasına

uygun rol oynama ve drama gibi öğrenci merkezli yöntemleri önemsedikleri ve gerekli gördükleri söylenebilir.

Öğretmenlerin Türkçe Dersi Öğretim Programının Daha İyi Uygulanabilmesi İçin Yapılması Gerekenler İle İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular

3-a) Öğretmenlerin, “*Türkçe Dersi Öğretim Programının daha yararlı hale gelmesi için sizce neler yapılmalıdır?*” ,sorusuna belirttikleri görüşler incelenmiş ve elde edilen görüşler belirtilme sıklığına göre sıralanmıştır:

- Yapılandırmacı yaklaşım ve Çoklu Zekâ Kuramı başta olmak üzere programın gerektirdiği öğretim yöntemleri gibi konularda öğretmenler için konu alanı uzmanların katılımıyla hizmet içi eğitim seminerleri verilmelidir (10 öğretmen).
- Kalabalık olan sınıf mevcutları yeni dersliklerin yapılmasıyla düşürülmelidir (9 öğretmen).
- Okuma parçaları, iklim, coğrafya, ekonomik şartlar gibi çevre koşulları göz önünde bulundurularak öğrencilerin ilgisini daha çok çekecek biçimde düzenlenmelidir. Bazı okuma parçalarının dili öğrencilerin düzeyleri göz önünde bulundurularak sadeleştirilmelidir (7 öğretmen).
- Öğrencilerin daha akıcı okuma, konuşma ve yazma becerileri kazanmaları ve sözcük dağarcıklarının gelişimi için okul çapında güzel okuma ve yazma etkinlikleri düzenlenmelidir. Bu etkinlikler teşvik edici ve ödüllü olmalıdır (6 öğretmen).
- Eğitim araç-gereçleri eksiksiz olarak okullarda bulunmalıdır (6 öğretmen).

Öğretmenlerin yeni programın daha iyi uygulanması ve işlerlik kazanması için konu alanı uzmanlarının katılımıyla hizmet içi eğitim seminerlerinin düzenlenmesi gerektiği düşüncesinde birleştikleri söylenebilir. Ayrıca, kalabalık sınıf mevcutlarının düşürülmesi ve eğitim araç-gereç eksikliklerinin giderilmesi gereği de öğretmenlerin programın daha yararlı hale gelmesi için dile getirdiği önemli düşünceler olarak belirtilebilir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Araştırmada elde edilen öğretmen görüşlerine göre, sınıf mevcutlarının kalabalık olmasından öğrencilere yeterli zamanın ayrılamaması, konu etkinliklerinin ayrıntılı olmasından ötürü de konuların zamanında yetiştirilememesi ve süre probleminin Türkçe Programının uygulanmasındaki başlıca sorunlar olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgular, Güven’in (2008), çalışmasında elde edilen bulgularla benzerlik göstermektedir. Araştırmada elde edilen bu bulgular, Çelenk’in (2008) ulaştığı sınıf mevcutlarının kalabalık olması ve önerilen etkinliklerin zamanında yetiştirilemediği bulgularıyla da paralellik göstermektedir. Ayrıca Özpolat ve diğerleri (2007) ile Şahin ve

Demir'in (2008) sınıf mevcutlarının kalabalık olması ile ilgili ulaştığı sonuçlar da araştırma bulgularını destekler niteliktedir. Okullardaki araç-gereç, ders materyali ve altyapı eksikliği ile ilgili elde edilen bulgular, yine Güven'in (2008), Şahin ve Demir'in (2008) ve Çınar, Teyfur ve Teyfur'un (2006) yapmış oldukları araştırmalarda elde edilen bulgularla benzer niteliktedir. Öğretmenlerin yaklaşık olarak yarısının yeni programda ön plana çıkan yapılandırmacılık, çoklu zeka ve aktif öğrenme yaklaşımları hakkında yeterli düzeyde bilgi sahibi olmadıkları ve dolayısıyla bunları uygulamada güçlüklerle karşılaştıkları belirlenmiştir. Buradan, program uygulamaya başlarken öğretmenlere verilen hizmet içi eğitim seminerlerinin yetersiz kaldığı sonucuna varılabilir. Üstün (2008), Şahin ve Demir (2008), Özpolat ve diğerleri'nin (2007) ulaştığı araştırma sonuçları Yeni İlköğretim Programlarına geçilirken yeterli alt yapının ve hizmet içi eğitim çalışmalarının yapılmadığını göstermektedir. Bu bağlamda Erdem (2008) tarafından yapılan araştırmada da 4. Sınıf Türkçe Dersi Öğretim Programının yeterli hazırlıklar yapılmadan uygulamaya geçildiği sonucuna ulaşılmıştır. Üstün'e (2008) göre, İlköğretim Programlarının hazırlanmasının kısa bir zaman dilimine sığdırılması, program geliştirilme çalışmalarının sistem bütünlüğü içerisinde ele almasını engellemiştir. Programın uygulanması öncesinde öğretmenler yeterli düzeyde hizmet içi eğitimden geçirilmemiştir. Ayrıca, öğretmen görüşlerine göre, öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinde eksikliklerin olduğu anlaşılmaktadır. Bu da öğrencilerin Türkçe derslerinde kullanabilecekleri daha önceden kazanmış olmaları beklenen bilgilerinin yetersiz olduğunu göstermektedir.

Öğretmenler, sorgulayıcı dinleme ve konuşma, betimleyici konuşma ve yazma, özetleme ve tartışma gibi öğrenme tür ve yöntemlerinde kimi zaman güçlükler yaşadıklarını ve bunun da öğrencilerin sözcük dağarcıklarının zayıf olmasına bağladıkları anlaşılmaktadır. Okulun ilk yıllarında (1.-3.sınıflar) sözcük dağarcığının okuma ve konuşma üzerindeki etkileri pek görülmeyebilir. Ancak üçüncü sınıf düzeyindeki öğrencilerin düzenli okuma ve planlı sözcük öğretimi yapılmazsa ilerleyen sınıflarda okuduklarını anlamada güçlük çektikleri gözlenmektedir (Akyol ve Temur, 2006). Üstün (2008) tarafından yapılan araştırmada Türkçe ders programında karşılaşılan başlıca sorunların seri okumada yavaşlama, dil bilgisi uygulamalarının yetersiz olması ve akıcı parçaların olmaması sonuçlarına ulaşılmıştır. Ayrıca, öğretmenlerin sınıf mevcutlarının kalabalık olması, maddi olanakların el vermemesi ve gerekli olan izin prosedürleri gibi bürokratik güçlüklerden dolayı yeterince gezi, gözlem ve inceleme yapamadıkları bu bağlamda, gezi ve inceleme ile ilgili bürokratik güçlüklerin öğretmenleri engellediği söylenebilir. Öğretmenler sorgulayıcı dinleme, betimleyici konuşma ve yazma gibi öğrenme türlerinin programda uygulanması gerektiğini bunun yanı sıra rol oynama, drama ve oyunlaştırma gibi öğrencileri merkeze alan yöntemlerin kullanılması gerektiğini vurgulamışlardır. Öğrencileri konuşturma konusunda drama çalışmalarının önemli bir yeri vardır. Drama etkinliklerinin çocukta kendine güven duygusunun yanı sıra 'konuşma, dinleme, okuma, yazma' şeklindeki

dört dil becerisini kazandırdığı düşünüldüğünde özellikle Türkçe dersi öğretiminde dramanın son derece yararlı olduğu anlaşılmaktadır (Şimşek, 2006: 397).

Uzmanlarının katılımıyla hizmet içi eğitim seminerlerinin düzenlenmesi gereğinin yanı sıra kalabalık sınıf mevcutlarının düşürülmesi ve eğitim araç-gereç eksikliklerinin giderilmesi, programın daha iyi uygulanması ve daha yararlı hale gelmesinde öğretmenlerin önemli gördüğü öğeler olarak sıralanmıştır. Bu bulgular, Çelenk'in (2008) ulaştığı araştırma bulgularını destekler niteliktedir. Öğretmenlerin önemli bir bölümü programın öngörüldüğü biçimiyle uygulanabilmesi için bilgisayar ve internet ağı başta olmak üzere tüm eğitim araç-gereçlerinin eksiksiz olarak okullarda olması gerektiği düşüncesini taşımaktadırlar. Görsel-işitsel araç gereçlerin hatırlamayı kolaylaştırması, dikkat çekici olması ve çoklu öğrenme ortamı sağlaması dolayısıyla öğretim için kullanımı gereklidir. Özellikle de Türkçe derslerinin temel dil becerilerinde (okuma, dinleme, yazma, konuşma, dil bilgisi) kullanılması öğrencilerin dil becerilerini geliştirecektir (Şahin ve Şahin, 2006).

Bu çalışmanın sonucunda öğretmenlerle görüşme yoluyla elde edilen bulgular ışığında İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programının uygulanmasında genel olarak öğretmenlerin bazı sorunlarla karşılaştığı sonucuna varılabilir. Çalışmada elde edilen sonuçlar genel olarak şöyle sıralanabilir:

- Sınıf mevcutlarının kalabalık olması, öğrencilere yeterli zamanın ayrılamaması, konu etkinliklerinin ayrıntılı olmasından ötürü de konuların zamanında yetiştirilememesi ve yaşanan süre problemi Türkçe Programının uygulanmasındaki başlıca sorunlar olduğu söylenebilir.
- 2005- 2006 eğitim yılında ilköğretim programları uygulanmaya başlarken öğretmenlere program hakkında verilmesi gereken hizmet içi eğitim seminerlerinin yetersiz kaldığı ve bunun da uygulamada bazı zorlukların yaşanmasına neden olduğu söylenebilir.
- Bazı öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinde eksikliklerin olması Türkçe derslerinin uygulanmasında bazı güçlükler neden olduğu belirtilebilir.
- Bilgisayar ve internet ağı başta olmak üzere okullardaki araç-gereç eksikliklerinin olması programın istenilen düzeyde uygulanmasını engellediği sonucuna varılabilir.

Bu sonuçlar ışığında Türkçe Dersi Öğretim Programının daha iyi uygulanabilmesi ile ilgili şu öneriler geliştirilmiştir:

- Öğretmenlere, öğretim elemanları ve konu alanı uzmanların katılımıyla uygulanan yeni programla ilgili kapsamlı hizmet içi eğitim seminerleri düzenlenmelidir.
- Programın uygulanabilirliğini artırmak ve daha yararlı hale getirmek için sayıca kalabalık olan sınıf mevcutları yeni dersliklerin yapılmasıyla düşürülmelidir.
- Derslerde yaşanan konuların yetiştirilememesi ve süre probleminin aşılması için içerik yeniden gözden geçirilmeli ve ders etkinlikleri kısmen azaltılmalıdır.
- Programın öngörüldüğü biçimde uygulanması için eğitim araç-gereçleri okullarda eksiksiz olarak bulunmalıdır.

Kaynaklar

- Açıkgöz, K.Ü. (2003). Aktif Öğrenme. İzmir: Eğitim Dünyası Yayınları.
- Akyol, H. ve Temur, T. (2007). Kelime Hazinesinin Geliştirilmesi. (Ed.'ler. A.Kırkılıç, A.ve H. Akyol) *İlköğretimde Türkçe Öğretimi*, (ss. 195-232) Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Çelenk, S. (2008). İlköğretim Okulları 1.- 5. Sınıflar Eğitim Programının Öğretmen Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi. *17. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi (01-03Eylül 2008) Bildiriler (Eğitim Programları)*. 242-247.
- Çınar, O., Teyfur, E. ve Teyfur M. (2006). İlköğretim Okulu Öğretmen ve Yöneticilerinin Yapılandırmacı Eğitim Yaklaşımı ve Programı Hakkındaki Görüşleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 7(11), 47-64.
- Ekiz, D. (2003). Eğitimde Araştırma Yöntem ve Metotlarına Giriş. (Nitel, Nicel ve Eleştirel Kuram Metodolojileri). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Erdem, A. (2008). İlköğretim 4.Sınıf Türkçe Dersi Öğretim Programının Değerlendirilmesi. *17. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi (01-03Eylül 2008) Bildiriler (Eğitim Programları)*. 197-208.
- Glaserfeld, E.V (1989). Constructivism İn Education. <http://unieve.ac.at/constructivism/EvG/> adresinden 30.12.2007 tarihinde indirilmiştir.
- Gömleksiz, M. N.(2007). Yeni İlköğretim Programına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*. 27, 69-82.
- Gömleksiz, M. N. ve Bulut İ (2007). Yeni İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programının Uygulamadaki Etkililiğinin Değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*. 175,161-184.
- Güven, S.(2008). Sınıf Öğretmenlerinin Yeni İlköğretim Ders Programlarının Uygulanmasına İlişkin Görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*. 177,224-236.
- Huang, H. M. (2002). Toward Constructivism for Adult Learners in Online Learning Environments. *British Journal of Educational Technology*. 33(1), 27-37.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2009). *İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (1-5. Sınıflar)*. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basımevi.
- Özpolat, A.G., Sezer, F., İşgör, İ.Y. ve Sezer, M. (2007). Sınıf Öğretmenlerinin Yeni İlköğretim Programına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*. 174, 206-213.
- Şahin , A. ve Şahin, E.(2007). Türkçe Eğitiminde Öğretim Teknolojileri ve Materyaller. (Ed.'ler. A.Kırkılıç ve H.Akyol) *İlköğretimde Türkçe Öğretimi*, (ss.309-349) Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Şahin, İ. (2007). Yeni İlköğretim 1.Kademe Türkçe Programının Değerlendirilmesi. *İlköğretim Online*, 6(2), 284-304.[Online]: <http://ilkogretim-online.org.tr> adresinden 20.04.2008 tarihinde indirilmiştir.
- Şahin, S. ve Demir, S. (2008). İlköğretim Okullarında 1-5.Sınıflarda Yapılandırmacılık Yaklaşımına Göre Oluşturulan Eğitim Programlarının Uygulanmasında Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunlar. *Proceeding International Conference on Educational Science ICES'08 (23-25 June 2008) Volume III*, 1829-1838.

- Şimşek, T. (2007). Türkçe Eğitiminde Drama. (Ed.'ler. A.Kırkılıç ve H.Akyol) *İlköğretimde Türkçe Öğretimi*, (395- 430) Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Üstün, A. (2008). Sınıf Öğretmenlerinin Yeni İlköğretim Programının Yapısal Öğeleri Boyutunda Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri (Samsun İli Örneği). *17. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi (01-03Eylül 2008) Bildiriler (Eğitim Programları)*. 508-517.
- Yeni İlköğretim Programları (1-5.Sınıflar). (2006). (Ed. K. Kıroğlu) Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Yıldırım, A. ve Şimşek H.(2006). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yurdakul, B. (2005) Yapılandırmacılık. (Ed. Ö.Demirel) . *Eğitimde Yeni Yönelimler*, (39-66) Ankara: Pegem A Yayınları.
- Yüksel, Ö. (2005). Öğrenme ve Öğretme. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Temur, T. (2007).Yeni Türkçe Öğretim Programları. (Ed.'ler. A.Kırkılıç ve H.Akyol) *İlköğretimde Türkçe Öğretimi*, (351-394) Ankara: Pegem A Yayıncılık.